

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 48.101/1
VAN 4 MEI 2010

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 8 april 2010 door de Minister van Wetenschapsbeleid verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "betreffende de uitvoering van de artikels 5 en 6 van de archiefwet van 24 juni 1955", heeft het volgende advies gegeven:

Rekening houdend met het tijdstip waarop dit advies gegeven wordt, vestigt de Raad van State de aandacht op het feit dat, wegens het ontslag van de regering, de bevoegdheid van deze laatste beperkt is tot het afhandelen van de lopende zaken. Dit advies wordt evenwel gegeven zonder dat wordt nagegaan of dit ontwerp in die beperkte bevoegdheid kan worden ingepast, aangezien de afdeling Wetgeving geen kennis heeft van het geheel van de feitelijke gegevens welke de regering in aanmerking kan nemen als ze te oordelen heeft of het vaststellen of het wijzigen van een verordening noodzakelijk is.

*
* *

Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*
* *

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

1. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe het toezicht op de bewaring van archieven door overheidsinstanties te regelen, evenals de vernietiging van archieven.

Onder voorbehoud van hetgeen hierna wordt opgemerkt, kan de ontworpen regeling worden geacht rechtsgrond te vinden in de artikelen 5 en 6 van de archiefwet van 24 juni 1955.

Artikel 5 van de voornoemde wet bepaalt dat de overheden, bedoeld in artikel 1, eerste en tweede lid, van de wet, geen archiefdocumenten mogen vernietigen zonder toestemming van de algemene rijksarchivaris of van diens gemachtigden. De Koning kan, met toepassing van artikel 108 van de Grondwet, worden geacht om nadere regels uit te werken met betrekking tot de vernietiging van archieven waarvoor de

.../...

algemene rijksarchivaris of diens gemachtigden toestemming dienen te geven, mits die regels kunnen worden ingepast in de algemene uitvoeringsbevoegdheid die voor de Koning voortvloeit uit de voornoemde grondwetsbepaling.

Artikel 6 van de archiefwet luidt:

"De stukken, die bewaard worden door de in het eerste artikel, leden 1 en 2, bedoelde overheden, staan onder het toezicht van de algemene rijksarchivaris of van diens gemachtigden.

De Koning bepaalt de wijze waarop dit toezicht dient te worden uitgeoefend".

2. In geen van de bepalingen van de archiefwet van 24 juni 1955 wordt de Koning bevoegd gemaakt om de omschrijving van de overheidsinstanties, die worden opgesomd in artikel 1, eerste en tweede lid, van die wet en waaraan wordt gerefereerd in de rechtsgrondbiedende artikelen 5 en 6, te specificeren of aan te vullen, laat staan dat de Koning dit zou kunnen doen op grond van de algemene uitvoeringsbevoegdheid die artikel 108 van de Grondwet hem verleent. In artikel 1, 7, van het ontwerp wordt nochtans een nadere omschrijving gegeven van "de overheden en de openbare instellingen vermeld in artikel 1 van de Wet".

Afgezien van de vaststelling dat het hernemen van reeds toepasselijke wetsbepalingen in een uitvoeringsbesluit geen aanbeveling verdient omdat, in geval van de niet-woordelijke overname in het besluit, de indruk wordt gewekt dat in een besluit zou kunnen worden afgeweken van de niet woordelijk overgenomen wetsbepalingen, moet worden opgemerkt dat artikel 1, 7, op diverse punten afwijkt van artikel 1, eerste lid, van de archiefwet van 24 juni 1955 en derhalve niet met die bepaling in overeenstemming is.

Zo wordt in artikel 1, eerste lid, van de wet weliswaar melding gemaakt van de Raad van State, maar niet van "de administratieve rechtscolleges", zoals in artikel 1, 7, c, van het ontwerp het geval is. In artikel 1, eerste lid, van de wet wordt melding gemaakt van "de provincies en de openbare instellingen die aan hun controle of administratief toezicht zijn onderworpen". De omschrijving in artikel 1, 7, d, van het ontwerp, stemt hiermee niet overeen en bevat daarenboven een verruiming tot andere instanties, waarvan geen melding wordt gemaakt in artikel 1, eerste lid, van de wet. Een

.../...

gelijkaardige vaststelling moet worden gedaan met betrekking tot de gemeenten, waaraan wordt gerefereerd in artikel 1, tweede lid, van de wet van 24 juni 1955, maar waarvan het bepaalde in artikel 1, 7, e, op diverse punten afwijkt.

Uit wat voorafgaat blijkt dat er voor artikel 1, 7, van het ontwerp geen rechtsgrond is ¹.

BEVOEGDHEID

De ontworpen regeling moet kunnen worden ingepast in de bevoegdheidsverdelende regels zoals die zijn uiteengezet in advies 47.624/AV/3 van 23 februari 2010 over een voorontwerp van decreet "betreffende de bestuurlijk-administratieve archiefwerking", dat aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State werd voorgelegd door de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand ².

In het kader van de voorliggende adviesaanvraag wordt de ontworpen regeling ³ getoetst aan de opmerkingen die betreffende de bevoegdheidsverdeling in advies 47.624/AV/3 zijn geformuleerd, zonder dat deze laatste opmerkingen worden hernomen. Ter zake wordt volstaan met een verwijzing naar het betrokken advies. Wel mag worden benadrukt dat er in dat advies wordt van uitgegaan dat de bevoegdheidsverdeling inzake archieven noodzakelijk betrekking heeft op het zogenaamde dood archief, dat nog louter een cultuurhistorisch belang heeft. Het staat immers aan elke overheid om, in het kader van haar bevoegdheden, regels te bepalen,

(1) In de diverse bepalingen van het ontwerp dient derhalve de verwijzing naar het begrip "overheidsinstantie", in de zin van artikel 1, 7, van het ontwerp, te worden vervangen door een verwijzing naar de overheden zoals die worden omschreven in artikel 1 van de archiefwet van 24 juni 1955.

(2) De Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft op het ogenblik van het uitbrengen van dit advies geen kennis van het nummer van het parlementair document waarin advies 47.624/AV/3 zal worden opgenomen. Het betrokken advies wordt daarom tevens bijgevoegd als bijlage bij het voorliggende advies.

(3) De Raad van State, afdeling Wetgeving, is naar aanleiding van de voorliggende adviesaanvraag niet overgegaan tot een toetsing van de overeenstemming van de archiefwet van 24 juni 1955 aan de bevoegdheidsverdelende regels.

inzonderheid qua duur, voor het bewaren van de documenten die voor de uitoefening van deze bevoegdheden nut blijven hebben. De ondergeschikte besturen moeten de voorschriften naleven die in voorkomend geval in dit verband door de bevoegde wetgever worden bepaald.

Als daarentegen een document geen nut meer heeft voor de uitoefening van de bevoegdheden in verband waarmee het geproduceerd is, of geacht wordt geen nut meer te hebben krachtens de relevante wetgeving, wordt het lot ervan geregeld door de wetgever die bevoegd is voor de dode archieven, namelijk de gemeenschappen of de federale Staat, elk voor hun of zijn territoriale bevoegdheid⁴ en met uitzondering van wat behoort tot de taak van het Rijksarchief waarvoor alleen de federale Staat bevoegd is.

In het licht van het voornoemde uitgangspunt moet worden vastgesteld dat de omschrijving van het begrip "overheidsinstantie(s)", in artikel 1, 7, van het ontwerp, niet enkel op ernstige bezwaren van rechtsgrond stuit, doch ook op bevoegdheidsrechtelijk vlak bezwaarlijk ongewijzigd zou kunnen zijn gehandhaafd. Zo roept bijvoorbeeld de vermelding van de polders en de wateringen, in artikel 1, 7, d, van het ontwerp, vragen op ermee rekening houdend dat uit advies 47.624/AV/3 valt af te leiden dat het dode archief van de betrokken instanties een gemeenschapsbevoegdheid betreft. Daarnaast lijkt bij de verwijzing naar "de administratieve rechtscolleges" in artikel 1, 7, c, - waarvoor evenmin rechtsgrond is - er onvoldoende mee rekening te zijn gehouden dat dergelijke rechtscolleges mogelijk ook door de gemeenschappen en gewesten kunnen zijn opgericht.

Uit advies 47.624/AV/3 valt eveneens af te leiden dat de bevoegdheid inzake het levend archief van de provincies, de gemeenten en de instellingen die aan hun controle of administratief toezicht zijn onderworpen, aan de gewesten of de gemeenschappen toekomt. Het toezicht op de bewaring van deze levende archieven behoort derhalve niet tot de bevoegdheid van de federale overheid. Derhalve kunnen de artikelen 2 tot 10 niet in het ontwerp worden behouden in de mate zij ook op de desbetreffende levende archieven van toepassing zijn.

⁽⁴⁾ De gewesten kunnen weliswaar voor hun eigen archieven, alsook voor de archieven van de instellingen die van de gewesten afhangen, normen uitvaardigen, maar ze moeten evenwel de normen naleven die, naargelang het geval, worden vastgesteld door de gemeenschap of gemeenschappen of door de federale Staat, die bevoegd zijn voor het culturele erfgoed.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

1. De aanhef van het ontwerp moet aanvangen met een nieuw toe te voegen lid, luidende:

"Gelet op de Grondwet, artikel 108;".

2. De verwijzing naar "het koninklijk besluit van ... betreffende de uitvoering van de artikels 1 en 6*bis* van de archiefwet van 24 juni 1955" heeft geen betrekking op een koninklijk besluit waarvan het ontwerp de wijziging of opheffing beoogt. De vermelding van dat koninklijk besluit is evenmin noodzakelijk voor een goed begrip van het ontwerp ⁵. Het betrokken lid wordt derhalve beter weggelaten uit de aanhef.

3. In het lid van de aanhef waarin wordt gerefereerd aan het advies van de Inspecteur van Financiën moet de datum van 19 januari 2010 worden vervangen door die van 26 januari 2010.

Artikel 1

1. Zoals in artikel 1, 1, van het ontwerp het begrip "wet" wordt omschreven, worden voor de toepassing van de ontworpen regeling eventuele toekomstige wijzigingen van de archiefwet van 24 juni 1955 buiten beschouwing gelaten. Vraag is of dit de bedoeling is.

2. De omschrijving van het begrip "archieven" is zeer ruim en slaat op zowel de levende als de dode archieven ("alle stukken ... ongeacht hun datum, ...

⁽⁵⁾ Ter zake kan worden volstaan met een verwijzing naar het betrokken koninklijk besluit in de tekst van het ontwerp.

ontwikkelingsstadium of drager"). Rekening houdend met hetgeen in dit advies is opgemerkt met betrekking tot de bevoegdheidsverdelende regels zou een daarop beter afgestemde begripsomschrijving op haar plaats zijn.

In artikel 1, 2, tweede lid, moet in de Nederlandse tekst bovendien melding worden gemaakt van de "documenten vermeld in het vorige lid" en niet van de "documenten vermeld in de vorige paragraaf".

3. Wat de omschrijving van het begrip "overheidsinstantie(s)" in artikel 1, 7, van het ontwerp betreft, wordt verwezen naar hetgeen hieromtrent reeds in dit advies is opgemerkt.

Artikel 11

In artikel 11, § 2, van het ontwerp is niet duidelijk welke "vaststelling, voorzien door artikel 13, § 2 van het koninklijk besluit van ..." wordt beoogd. Indien de staat wordt bedoeld waarvan melding wordt gemaakt in artikel 13, § 2, van het ontwerp van koninklijk besluit "in uitvoering van artikelen 1 en 6bis van de archiefwet van 24 juni 1955", waarover de Raad van State, afdeling Wetgeving, heden advies 48.100/1 uitbrengt, zou zulks op een meer precieze wijze moeten worden aangegeven. In ieder geval dient het opschrift van het beoogde koninklijk besluit te worden vermeld.

Artikel 13

1. De indeling in 1/ en 2/ moet vervallen. Daarenboven moet de discordantie tussen de Nederlandse ("officieel verzoek ... om toelating tot vernietiging") en de Franse tekst ("une demande officielle d'autorisation ou d'élimination") van artikel 13, eerste lid, worden weggewerkt.

2. Uit artikel 13 valt niet duidelijk af te leiden of overheidsinstanties documenten kunnen vernietigen indien geen antwoord werd ontvangen op het in die

.../...

bepaling bedoelde verzoek en of de selectielijst in dat verband kan worden gelijkgesteld met de voorafgaande schriftelijke toelating tot fysieke vernietiging van de betrokken archieven. De gemachtigde verstrekke wat dat betreft de volgende toelichting:

"Het Rijksarchief wenst ten allen tijde zijn formeel akkoord te verlenen omdat uit het verleden is gebleken dat selectielijsten soms snel verouderen en aanleiding geven tot afwijkende 'interpretaties', met alle gevolgen van dien. Voor elke vernietigingsaanvraag wordt een formeel antwoord aan het dossier van de betrokken archiefvormer toegevoegd".

Ten einde te voorkomen dat artikel 13 vragen oproept zoals de voornoemde kan worden overwogen om in die bepaling het absolute vereiste van het bestaan van een voorafgaande schriftelijke toelating tot vernietiging te expliciteren.

Artikel 16

Het is niet duidelijk waaruit de "corrigerende maatregelen", bedoeld in artikel 16 van het ontwerp, precies bestaan, noch door wie deze dienen te worden genomen. Deze onduidelijkheden bevorderen uiteraard niet de begrijpelijkheid van de ontworpen regeling. Daarenboven moet worden vastgesteld dat artikel 16 deel uitmaakt van hoofdstuk 3 van het ontwerp, dat op de vernietiging van archieven betrekking heeft en niet op het toezicht op de bewaring van de archieven. Het toepassingsgebied van artikel 16 is bijgevolg evenmin duidelijk.

In verband met het begrip "corrigerende maatregelen" preciseerde de gemachtigde het volgende:

"De bedoeling van dit artikel is enerzijds de voogdijminister van het Rijksarchief en de politiek verantwoordelijke voor de correcte uitvoering en toepassing van de Archiefwet te informeren, en anderzijds de 'vakminister' ervan op de hoogte te stellen dat er bijkomende acties en initiatieven nodig en wenselijk zijn zoals b.v. het nemen van conserverende maatregelen (verwijderen of isoleren van besmette archieven, verpakken van archieven, inrichten van archiefruimten volgens de vigerende internationale normen e.d.)".

Het begrip "corrigerende maatregelen", in artikel 16 van het ontwerp zou, in het licht van de aangehaalde verduidelijking, dienovereenkomstig nader moeten worden afgebakend. Indien het de bedoeling is om artikel 16 van het ontwerp een algemene

.../...

draagwijdte mee te geven die niet beperkt blijft tot de vernietiging van archieven, zou dat artikel bovendien in hoofdstuk 4, "Slotbepalingen", moeten worden opgenomen.

Artikel 18

Tenzij er een bijzondere reden is waarom wordt afgeweken van de gangbare termijn van inwerkingtreding van besluiten, wordt artikel 18 beter uit het ontwerp weggelaten.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. TISON,	assessoren van de
	L. DENYS,	afdeling Wetgeving,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. I. VERHEVEN, auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 48.101/1
DU 4 MAI 2010

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par la Ministre de la Politique scientifique, le 8 avril 2010, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal "portant exécution des articles 5 et 6 de la loi du 24 juin 1955 relative aux archives", a donné l'avis suivant:

Compte tenu du moment où le présent avis est donné, le Conseil d'État attire l'attention sur le fait qu'en raison de la démission du gouvernement, la compétence de celui-ci se trouve limitée à l'expédition des affaires courantes. Le présent avis est toutefois donné sans qu'il soit examiné si le projet relève bien de la compétence ainsi limitée, la section de législation n'ayant pas connaissance de l'ensemble des éléments de fait que le gouvernement peut prendre en considération lorsqu'il doit apprécier la nécessité d'arrêter ou de modifier des dispositions réglementaires.

*

* *

En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

* *

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

1. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis vise à régler la surveillance de la conservation des archives par les services publics, ainsi que l'élimination de celles-ci.

Sous réserve des observations formulées ci-après, les dispositions en projet peuvent être réputées trouver un fondement juridique dans les articles 5 et 6 de la loi du 24 juin 1955 relative aux archives.

L'article 5 de la loi précitée dispose que les autorités visées à l'article 1er, alinéas 1er et 2 de la loi, ne peuvent procéder à la destruction de documents sans avoir obtenu l'autorisation de l'archiviste général du Royaume ou de ses délégués. En application de l'article 108 de la Constitution, le Roi peut être réputé élaborer les modalités relatives à l'élimination des archives pour laquelle l'archiviste général du Royaume ou ses délégués doivent délivrer une autorisation, pour autant que ces règles puissent s'accorder avec le pouvoir général d'exécution que la disposition constitutionnelle précitée confère au Roi.

.../...

L'article 6 de la loi relative aux archives s'énonce :

"Les documents détenus par les autorités visées à l'article 1er, alinéas 1 et 2, sont sous la surveillance de l'archiviste général du Royaume ou de ses délégués.

Le Roi détermine la manière dont cette surveillance doit être exercée".

2. Aucune disposition de la loi du 24 juin 1955 relative aux archives n'habilite le Roi à préciser ou à compléter la définition des services publics, énumérés à l'article 1er, alinéas 1er et 2, de cette loi et visés aux articles 5 et 6 procurant un fondement juridique, et il lui est encore moins permis de le faire sur la base du pouvoir général d'exécution que lui attribue l'article 108 de la Constitution. Or, l'article 1er, 7, du projet définit plus précisément "les autorités et les institutions publiques, visées à l'article 1er de la Loi".

Outre qu'il n'est pas recommandé de reproduire dans un arrêté d'exécution des dispositions législatives déjà applicables, dès lors que l'absence de reproduction littérale dans l'arrêté donne à penser que celui-ci pourrait déroger aux dispositions législatives non reproduites textuellement, il faut observer que l'article 1er, 7, s'écarte sur plusieurs points de l'article 1er, alinéa 1er, de la loi du 24 juin 1955 relative aux archives et n'est dès lors pas conforme à cette disposition.

C'est ainsi que l'article 1er, alinéa 1er, de la loi fait effectivement mention du Conseil d'État mais non des "juridictions administratives", comme c'est le cas à l'article 1er, 7, c, du projet. L'article 1er, alinéa 1er, de la loi mentionne "les provinces et les établissements publics qui sont soumis à leur contrôle ou à leur surveillance administrative". La définition à l'article 1er, 7, d, du projet ne concorde pas avec la définition précitée et, en outre, englobe d'autres organismes qui ne sont pas mentionnés dans l'article 1er, alinéa 1er, de la loi. La même constatation vaut pour les communes visées à l'article 1er, alinéa 2, de la loi du 24 juin 1955 relative aux archives, mais dont l'article 1er, 7, e, s'écarte sur divers points.

Il résulte de ce qui précède que l'article 1er, 7, du projet est dépourvu de fondement juridique ¹.

(1) Dans différentes dispositions du projet, on remplacera, dès lors, la référence à la notion de "services publics", au sens de l'article 1er, 7, du projet, par une référence aux autorités telles qu'elles sont définies à l'article 1er de la loi du 24 juin 1955 relative aux archives.

COMPÉTENCE

Le régime en projet doit pouvoir s'accorder avec les règles répartitrices de compétences telles que les expose l'avis 47.624/AV/3 du 23 février 2010 sur un avant-projet de décret "betreffende de bestuurlijk-administratieve archiefwerking", qui a été soumis à la section de législation du Conseil d'État par le Ministre flamand des Affaires administratives, de l'Administration intérieure, de l'Intégration civique, du Tourisme et de la Périphérie flamande de Bruxelles ².

Dans le cadre de la présente demande d'avis, le régime en projet ³ est examiné au regard des observations relatives à la répartition des compétences formulées dans l'avis 47.624/AV/3, sans que ces dernières observations soient réitérées. À cet égard, il suffit de se reporter à l'avis concerné. On peut cependant souligner que cet avis considère que la répartition des compétences en matière d'archives concerne nécessairement les "archives mortes", qui ne présentent plus d'intérêt que pour l'histoire de la civilisation. Il appartient en effet à chaque autorité, dans le cadre de ses compétences, de fixer des règles, notamment en matière de durée, pour la conservation des documents qui peuvent encore être utiles à l'exercice de ces compétences. Les administrations subordonnées doivent respecter les prescriptions que le législateur compétent a, le cas échéant, fixées.

(2) Au moment où le présent avis est donné, le Conseil d'État, section de législation, n'a pas connaissance du numéro du document parlementaire dans lequel figurera l'avis 47.624/AV/3. Cet avis est dès lors joint en annexe au présent avis.

(3) Le Conseil d'État, section de législation, n'a pas procédé, à l'occasion de la présente demande d'avis, à un examen de la conformité aux règles répartitrices de compétences de la loi du 24 juin 1955 relative aux archives.

Par contre, si un document n'a plus d'utilité pour l'exercice des compétences en relation avec lesquelles il a été produit, ou est censé ne plus en avoir en vertu de la législation pertinente, son sort est réglé par le législateur compétent en matière d'archives mortes, à savoir, dans les limites de leurs compétences territoriales respectives ⁴, les communautés ou l'État fédéral, et à l'exclusion de ce qui relève des archives de l'État pour lesquelles seul l'État fédéral est compétent.

Force est dès lors de constater que la définition de la notion de "service(s) public(s)" figurant à l'article 1er, 7, au projet, non seulement se heurte à de sérieuses objections en ce qui concerne le fondement juridique, mais également que les règles répartitrices de compétences s'opposent à ce qu'elle soit maintenue en l'état. Ainsi, la mention des polders et wateringues à l'article 1er, 7, d, du projet soulève un problème, dès lors qu'on peut déduire de l'avis 47.624/AV/3 que les archives mortes des organismes concernés relèvent de la compétence des communautés. En outre, la mention des "juridictions administratives" figurant à l'article 1er, 7, c, - qui n'a pas davantage de fondement juridique - semble ne pas suffisamment avoir tenu compte du fait que de telles juridictions administratives peuvent également avoir été créées par les communautés et les régions.

Il se déduit également de l'avis 47.624/AV/3 que la compétence en matière d'archives vivantes des provinces, des communes et des organismes soumis à leur contrôle ou à leur tutelle administrative revient aux régions ou aux communautés. La surveillance de la conservation de ces archives vivantes ne relève dès lors pas de la compétence de l'autorité fédérale. En conséquence, les articles 2 à 10 ne peuvent être maintenus dans le projet dans la mesure où ils s'appliquent également aux archives vivantes concernées.

(4) Les régions peuvent certes élaborer des normes applicables à leurs propres archives, ainsi qu'à celles des organismes qui dépendent d'elles, mais elles doivent cependant respecter les normes qui, selon le cas, sont fixées par la ou les communautés ou par l'État fédéral, qui sont compétents en matière de patrimoine culturel.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

1. Au début du préambule, il y a lieu d'ajouter un nouvel alinéa rédigé comme suit:

"Vu la Constitution, l'article 108;"

2. La référence à "l'arrêté royal du ... portant exécution des articles 1er et 6bis de la loi du 24 juin 1955 relative aux archives" ne concerne pas un arrêté royal que le projet vise à modifier ou à abroger. La mention de cet arrêté royal n'est pas non plus nécessaire à une bonne compréhension du projet ⁵. Mieux vaudrait, dès lors, omettre l'alinéa concerné du préambule.

3. Dans l'alinéa du préambule qui fait référence à l'avis de l'inspecteur des finances, la date du 19 janvier 2010 doit être remplacée par celle du 26 janvier 2010.

Article 1er

1. La manière dont l'article 1er, 1, du projet définit la notion de "loi" pour l'application du régime en projet fait abstraction d'éventuelles modifications futures de la loi du 24 juin 1955 relative aux archives. La question se pose de savoir si telle est l'intention.

2. La définition de la notion d'"archives" est très large et vise aussi bien les archives mortes que les archives vivantes ("tous les documents qui, quels que soient leur date, ... leur stade d'élaboration, ... ou leur support"). Eu égard à ce que le présent avis observe relativement aux règles répartitrices de compétences, il vaudrait mieux que la définition soit plus en accord avec celles-ci.

⁽⁵⁾ En l'espèce, il peut suffire de mentionner cet arrêté royal dans le texte du projet.

À l'article 1er, 2, alinéa 2, le texte néerlandais doit, en outre, faire mention des "documenten vermeld in het vorige lid" et non des "documenten vermeld in de vorige paragraaf".

3. En ce qui concerne la définition de la notion de "service(s) public(s)" figurant à l'article 1er, 7, du projet, il est renvoyé à ce qui a déjà été dit à ce sujet dans le présent avis.

Article 11

À l'article 11, § 2, du projet, on n'aperçoit pas quel "constat prévu par l'article 13, § 2 de l'arrêté royal du ..." est visé. Si l'on vise l'état mentionné à l'article 13, § 2, du projet d'arrêté royal "portant exécution des articles 1er et 6bis de la loi du 24 juin 1955 relative aux archives", sur lequel le Conseil d'État, section de législation, donne ce jour l'avis 48.100/1, il faudrait l'indiquer d'une manière plus précise. En tout cas, l'intitulé de l'arrêté royal visé devra être mentionné.

Article 13

1. La division en 1/ et 2/ doit être omise. En outre, on supprimera la discordance entre les textes français ("une demande officielle d'autorisation ou d'élimination") et néerlandais ("officieel verzoek ... om toelating tot vernietiging") de l'article 13, alinéa 1er.

2. L'article 13 n'indique pas clairement si les services publics peuvent éliminer des documents en cas d'absence de réponse à la demande visée dans cette disposition et si à cet égard, le tableau de tri peut être assimilé à l'autorisation écrite préalable d'élimination physique des archives concernées. Sur ce point, le délégué a donné la précision suivante:

"Het Rijksarchief wenst ten allen tijde zijn formeel akkoord te verlenen omdat uit het verleden is gebleken dat selectielijsten soms snel verouderen en aanleiding geven tot afwijkende 'interpretaties', met alle gevolgen van dien. Voor elke vernietigingsaanvraag wordt een formeel antwoord aan het dossier van de betrokken archiefvormer toegevoegd".

.../...

Pour éviter que l'article 13 ne soulève des problèmes du même ordre que celui évoqué ci-dessus, il peut être envisagé d'inscrire dans cette disposition la condition absolue de l'existence d'une autorisation écrite préalable d'élimination.

Article 16

On n'aperçoit pas en quoi consistent précisément les "mesures de rectification" visées à l'article 16 du projet, ni qui doit les prendre. Ces imprécisions ne favorisent évidemment pas l'intelligibilité du régime en projet. En outre, force est de constater que l'article 16 fait partie du chapitre 3 du projet qui porte sur l'élimination d'archives et non sur la surveillance de la conservation des archives. Le champ d'application de l'article 16 n'est dès lors pas non plus clairement délimité.

À propos de la notion de "mesures de rectification", le délégué a précisé ce qui suit:

"De bedoeling van dit artikel is enerzijds de voogdijminister van het Rijksarchief en de politiek verantwoordelijke voor de correcte uitvoering en toepassing van de Archiefwet te informeren, en anderzijds de 'vakminister' ervan op de hoogte te stellen dat er bijkomende acties en initiatieven nodig en wenselijk zijn zoals b.v. het nemen van conserverende maatregelen (verwijderen of isoleren van besmette archieven, verpakken van archieven, inrichten van archiefruimten volgens de vigerende internationale normen e.d.)".

La notion de "mesures de rectification" figurant à l'article 16 du projet devrait, au regard de cette précision, être mieux spécifiée en ce sens. Si l'intention est de conférer à l'article 16 du projet une portée générale qui n'est pas limitée à l'élimination d'archives, cet article devrait, en outre, figurer dans le chapitre 4, "Dispositions finales".

Article 18

Sauf s'il existe un motif particulier de déroger au délai usuel d'entrée en vigueur des arrêtés, mieux vaut omettre l'article 18 du projet.

La chambre était composée de

Messieurs	M. VAN DAMME,	président de chambre,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	conseillers d'État,
	M. TISON,	
	L. DENYS,	assesseurs de la section de législation,
Madame	G. VERBERCKMOES,	greffier.

Le rapport a été présenté par Mme I. VERHEVEN, auditeur.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. M. VAN DAMME.

LE GREFFIER

LE PRÉSIDENT

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME